

TECHNISCHE ANALYSE

Het credo van de Technische Analyse (TA) is dat alle informatie die nodig is, reeds in de prijs, het volume en in het sentiment, dus in de GRAFIEK is verwerkt.

Een achteraf bepaling is dikwijls juist, maar vóóraf is het ineens een heel ander verhaal. Dit verklaart wellicht dat er, althans voor zover mij bekend, geen Technisch Analisten in de Quote 500 zijn te vinden, terwijl je ze wél kunt aantreffen bij hulpbehoevende banken en bij beleggingsinstellingen die het steeds maar niet lukt om de index te verslaan. De weinige goeden daarbij natuurlijk uitgezonderd.

Technische Analyse kun je onderverdelen in puur visuele TA waarbij trendlijnen worden getekend en er pas actie wordt ondernomen als die zogenaamde steun-of weerstandslijnen worden doorbroken. Ook probeert de visuele technische analist allerlei patronen in de grafiek te ontdekken er vanuit gaande dat deze zich zullen herhalen. Zo'n visueel analist kan zijn kennis putten uit het boek Encyclopedia of Chart Patterns. Het aantal bladzijden in dat boek is 650 (!) waarbij, mij in ieder geval, de moed in de schoenen zou zakken en ik mij ernstig afvraag of dit iets zegt over de ongrijpbaarheid van de leerstof.

De andere groep technisch analisten is meer gecharmeerd van allerlei rekenkundige indicatoren die op een gegeven moment een koop- of verkoopsignaal genereren. Doorgaans gaat men daarbij niet van één indicator uit, maar wacht men tot een tweede of derde indicator een gelijkkluidend signaal afgeeft. Dit klinkt allemaal heel doordacht en logisch en het zorgt daardoor bij de beleggers regelmatig voor een desillusie als het, ondanks deze vernuftige theorie, toch nog fout gaat.

De reden van dat fout gaan is dat het karakter van de markt voortdurend aan verandering onderhevig is en zich niet in een model laat vangen.

De berekeningen van de indicatoren zijn immers allemaal gebaseerd op een bepaalde periode uit het verleden waar de markt een bepaald karakter had, waarvan dan min-of meer het gemiddelde wordt genomen, in de hoop dat het toekomstige karakter daarmee overeen zal gaan komen. De markt is echter net een kameleon en verandert van de ene dag op de andere zijn karakter van een goedge gezapige zombie in een fundamentele terrorist die weleens even wil laten zien wat hij allemaal kan. Het programma is daar nu juist weer even niet op berekend en geeft zombie-signalen af, die dus op dat moment helemaal misplaatst zijn. Het programma wordt vervolgens dus even geoptimaliseerd en rekent daarna op wilde taferelen. Dit terwijl de markt nu juist weer een tijdje zijdelings gaat bewegen met relatief kleine koersuitslagen.

Het programma wat nu juist extra alert is geworden reageert dan veel snel, wat weer resulteert in een stroom van onnodige aan-en verkopen, waardoor de rekening langzaam maar zeker leegloopt.

Er is een beleggingsfonds waarbij men er vanuit gaat dat, wanneer er een groot aantal technische analyse systemen (je moet dan denken aan 12) met weliswaar verschillende instellingen, tegelijk zouden werken en men zou daar het gemiddelde van nemen, de kans op verlies nagenoeg nihil is en men toch zo'n 30 % per jaar kan maken. Binnen een fonds is dat denkbaar, maar om zelf met 12 strategieën tegelijk in de markt te zitten is uiteraard onuitvoerbaar. Handel je met minder dan 12 systemen dan loop je kans dat je de grote winstgever net mist en wordt het dus alsnog een hachelijke onderneming.

Binnen het TARBO-systeem is Technische Analyse dan ook ten strengste verboden. Dat wil niet zeggen dat Technische Analyse geen interessante benadering zou zijn. De theorie die er achter schuilgaat is zonder meer fascinerend en wat dat betreft zou het een betere reputatie moeten kunnen verdienen als het tenminste goed zou werken. Van zo'n geavanceerd systeem zou je toch een zekere consistentie in mooie resultaten mogen verwachten. Helaas is dat veelal ijdele hoop.

Het probleem met Technische Analyse is echter, jammer genoeg, dat er in de praktijk te dikwijls dingen gebeuren die geld kosten in plaats dat er mee verdiend wordt.

De reden daarvan is simpel, namelijk: "De enorme hoeveelheid valse signalen!".

Het grappige aan Technische Analyse is dat er een groep mensen zijn die juist daarvan trachten te profiteren door contrair (lees: tegengesteld) te handelen.

Het met zorg geconstrueerde Technische Analyseprogramma genereert een koopsignaal en de contraire handelaar gaat dan juist short!

Het behoeft weinig uitleg om te begrijpen dat dit ook weer faliekant mis kan gaan als het signaal dan achteraf bezien wél juist blijkt te zijn.

De Technische Analyse heeft inmiddels veel felle tegenstanders, wat helaas ook weer niet helemaal terecht is.

Een daytrader die de gehele dag in futures zit te handelen heeft toch minsten iets nodig waar hij een trade op moet kunnen baseren.

Alhoewel hij ook best wel weet dat een groot aantal signalen fout zullen zijn, kan hij toch moeilijk kop of munt gaan zitten gooien.

Hij zal daarom proberen om drama's te voorkomen door, bij het innemen van een positie direct een stoploss te plaatsen en als het signaal wél goed is, zijn stoploss gewoon steeds een klein stukje hoger te schuiven. Hij zal proberen, door een lange goedlopende trade te maximaliseren, de verliezen op al zijn foute kortlopende trades weg te poetsen. Traders die echt systematisch en gedisciplineerd te werk gaan, kunnen dan toch nog een positief resultaat neerzetten.

Met Technische Analyse is het net als met elk ander stuk gereedschap, het hangt voor een groot deel vanaf hoe de vakman er mee omgaat. Een op en top vakman kan zelfs met een botte beitel en een kromme zaag, dikwijls toch nog een acceptabel werkstuk creëren.

Ook voor de gewone man is Technische Analyse niet per definitie helemaal waardeloos. Niemand zal immers ontkennen dat zelfs het simpelste Technische Analyseprogramma in het rampjaar 2008 geen duidelijke verkoopsignalen heeft afgegeven. Had men deze simpele signalen opgevolgd, dan waren de verliezen ook in dat rampjaar voor veel beleggers nog enigszins overzienbaar geweest.

Met "simpele signalen" bedoel ik eigenlijk de oervorm waar de Technische Analyse in het grijze verleden mee begonnen is, te weten:

"Het voortschrijdend gemiddelde (VG) of te wel de Moving Average (MA)"

Wanneer je bijvoorbeeld het 20 daags gemiddelde tegen het 40 daags gemiddelde zou afzetten en je ziet dat het korte gemiddelde lager dan het lange gemiddelde gaat, dan zie je al direct dat de markt niet gezond is en je maar beter al je longposities kunt sluiten en een cruise kunt gaan boeken of iets anders gezelligs gaan doen.

Vertrouw je dit signaal niet helemaal dan probeer je ook nog even het 5 daags versus het 50 daags gemiddelde of bijvoorbeeld het 23 daags tegen het 45 daags gemiddelde. Al deze indicatoren gaven half januari 2008 al aan dat het strijdtoneel moest worden verlaten.

Wanneer deze simpele indicatoren allemaal alarm slaan, moet je toch wel over een onverwoestbare eigenwijsheid beschikken om te blijven hopen dat je goed zit. Om het laatste stukje vrees voor valse signalen weg te nemen zou je dezelfde test ook nog kunnen doen op de DOW, de DAX, de S&P en de QQQQ. Geven ze allemaal hetzelfde beeld dan kun je nooit meer zeggen dat je niet gewaarschuwd bent . . .

Moet je nu ogenblikkelijk een geavanceerd Technisch Analyseprogramma aanschaffen om deze simpele indicatoren te kunnen volgen ?

Zelfs dat is niet nodig omdat je de genoemde gemiddelde eenvoudig in een Excel spreadsheet kunt zetten en wanneer je de dagelijkse slotkoersen, van bijvoorbeeld de AEX, steeds aanvult kun je zelf, zonder iemand te raadplegen, zien wanneer het tricky

gaat worden. De slimmeriken kunnen de koersen zelfs nog automatisch vanaf internet in hun Exelspreadsheet laten binnenkomen.

Een alternatief is om de slotkoersgegevens in een (gratis) TA site op internet in te voeren. (Bijvoorbeeld bij Yahoo)

Mensen die toevallig een goed Optie-analyseprogramma hebben, kunnen dikwijls de voortschrijdende gemiddelden daar ook in kwijt en niet zelden de genoemde waarden allemaal apart van elkaar daarbij invoeren.

In een andere column heb ik eens geschreven dat Technische Analyse veel overeenkomsten heeft met het op de achteruitkijkspiegel door Parijs rijden. Dat vind ik nog steeds zo, maar een paar van die simpele voortschrijdende gemiddelden had de pensioenfondsen voor veel narigheid kunnen behoeden. Niet dat ze dan alles rücksichtslos hadden moeten verkopen, maar de beveiliging had toch minstens in orde moeten zijn. Van professionals zou je dat toch helemaal mogen verwachten.

De oplettende lezer zal zeggen; “Maar zelf ben je toch ook blijven zitten ?”

Dat is juist, maar met een trendneutraal systeem mag dat, aangezien dat zich al automatisch aan de koersbeweging aanpast.

Dat neemt niet weg dat je bij een trendneutraal systeem bij een extreem heftige beurs en allerlei foutlopende voortschrijdende gemiddelden ook beter een maandje kan pauzeren, onder het motto: *Geen positie is ook een positie !*

Bij een markt die, zoals in het rampjaar 2008, helemaal van slag was, zullen zowel de voor als tegenstanders van Technische Analyse dit beamen.

Jan Breestraat

Docent trendneutrale beurstechnieken

www.tarbo.nl

13 feb 2010